

Nagyváradai Estilap

A szerkesztésért felelős:
MARTON MANÓ, főszerkesztő

Kiadóhivatal: Hegedűs Hirlapiroda
Szerkesztőség: Károly herceg (Szilágyi Dezső)-utca 6.

Ismét elhalasztották az új vasúti tarifa életbeléptetését

Tegnap már úgy látszott végre visszavonhatatlanul életbeléptetik a CFR hónapok óta készülő új személyszállítási tarifáját.

Az olvasó élénken emlékezik arra a kinos, sőt valósággal szegényteljes herce-hurcára, amely a vasúti tarifa körül hónapok óta folyik. Legutóbb (reméljük, hogy valóban legutóbb és legutoljára) február elsején akarták az új tarifát életbeléptetni, de pár órával előbb visszavonták az erre vonatkozó rendeletet azzal az indoklással, hogy a közlekedésügyi államtitkárság revízió alá kívánja venni nemcsak a tarifamódosítás egyes tételeit, hanem annak alapelveit is.

Ez a revízió azóta megtörtént és a most előttünk fekvő kész új tarifából megállapíthatjuk, hogy tényleg lényeges változtatások történtek az utolsó tervezeteken.

Az új tarifa alapelve, hogy olcsóbbá tegye a legszegényebb néposztály által használt IV. osztályt

és — ellentétben a zónarendszerekkel —

a helyi (környéki) forgalom díjtételét arányosan csökkentse,

ami a városok élelmezésének olcsóbbtételét célozza.

Ennek az alapelvnek szolgáltatásában jelentősen csökkent a tarifa 75 kilométeren belül és

a IV. osztályon a III. osztályú jegy árának feléért lehet utazni.

A tarifa egyébként csak személyvonatu szállításra van kidolgozva, a gyors és expresszvonatokon azonos díjtétel mellett, bizonyos felülfizetéssel lehet utazni.

A felülfizetést a jegyváltásnál kell eszközölni s ennek igazolására egy

bélyeget ragasztanak a megváltott személyvonati jegyre.

A felülfizetési díjak a következők:

Gyorsvonat:			Expresszvonat:		
I.	II.	III.	I.	II.	
80	60	30	75 km-ig	120	80
160	120	60	150 km-ig	240	160
240	180	90	ezen felül	360	240

Az új tarifát ma éjjeli 12 óra után kellett volna életbeléptetni, a pályaudvarok mind megkapták az erre vonatkozó rendelkezést, elkészítették a jegy-táblázatokat és ma délelőtt 11 órakor a CFR adminisztrációjának nagyobb része — új távirat érkezett, — amely

ismét bizonytalan időre elhalasztotta az új tarifa életbeléptetését.

Bukaresti magánértesülés szerint

a tarifát március 15-én fogják életbeléptetni.

Most már csak akkor hisszük, ha meg is történik.

Hadihajókra menekült Kína angol lakossága

Hatvankét hadihajó horgonyoz Sanghai előtt — Az orosz vörös hadsereg kész felvenni a harcot Angliával

Eddig nem volt kétséges, hogy Kína angolelles magatartását főleg orosz pénzen szítják. Moszkva keze nyúlik mindenütt, ahol az angol imperializmust döntő csapások érik. Anglia régen le akar számolni ezzel a ténnyel és meg akarja szakítani a diplomáciai összeköttetést Szovjet-Oroszországgal.

Ez a lépés valószínűleg most már nem fog soká késni, hiszen az angol-ellenes izgatás nyíltan kirobant a szovjetek városaiban is.

Londonból jelentik moszkvai értesülés alapján, hogy

Oroszország valamennyi nagyobb városában angol-ellenes tüntetések vannak napirenden.

A munkás szervezetek felhívják a világ munkásságát, hogy foglaljanak állást az angol imperializmus ellen. Moszkva és Charkov s több orosz város helyőrsége kimondta, hogy

a vörös hadsereg bármely pillanatban kész visszaverni Anglia minden esetleges támadását.

Japán információk szerint a szovjet-kormány hétnemzet dollárt ajánlott fel a kantoni kormányának, ha nem szünteti be az angolelles propagandát.

Hankauból jelentik, hogy a kantoni kormánnyal kötött egyezmény dacára

a lakosság fenyegető ma-

A mai zürichi nyitás

BUKAREST 310.—

BERLIN . . . 12325 PARIS 203450
NEW-YORK 51987 PRAGA 1540—
LONDON . 252212 B. PEST 90 90
BÉCS . . . 7325 — MILANO 2275—

gátartást tanúsít az angolokkal szemben. Az angolok a Janguenen horgonyzó ágyúmaszadokon menekültek.

O'Malluy angol megbízott elutazott Hankauból.

Sanghai város előtt

62 hadihajó horgonyoz harcra készen Sanghaira irányított ágyúival.

A környező dombokon angol tüteket helyeztek el. Az olaszok és japánok is elfoglalták hadállásaikat.

Sanghaiba megérkezett a Megantien két zászlóalj angol katonaság. Ez az első szállítmány katonaság, mely közvetlenül a brit szigetekről s nem a dominiókból érkezik.

Egyhangú választás a Sportszövetségben

Tegnap zajlottak le Nagyváradon a sportszövetségi választások, amelyek eredményei általános megnyugvást fognak kelteni mindenkinek. A klubok közt dúló ellentéteket az utolsó pillanatban sikerült áthidalni, ami aztán a kompromisszumos lista győzelmét eredményezte.

A mindvégig izgalmas lefolyású ülésekről — amely rövid megszakítással — reggel 9 órától délután 6 óráig tartott, alábbi tudósításban számolhatunk be:

A sportszövetség 1927. évi rendes tisztújító közgyűlését Jacob József prefektus, szövetségi elnök nyitotta meg, majd elfoglaltságára való hivatkozással az elnöklést az ülésen szintén jelenlevő Marcus István rendőrprefektus, alelnöknek adta át. A mandátumok igazolása során aztán

kiderül, hogy a szatmári Barkochba kettős megbízását érvénytelennek nyilvánította.

Ezután Chidosan Gavril főtitkár ismerteti a bukaresti központ leírát, amely a városi Komitetul alelnökévé Marcus Istvánt, tagjaivá pedig dr. Morár Teofil, dr. Muntean Leontint, Manoilă Camilt és Vasca Tódort nevezi ki.

A főtitkár ezután beterjesztette évi jelentését az egyes szekciók elmúlt évi működéséről, amelyet magyar nyelven Brán titkár ismertetett a közgyűlés tagjaival.

A főtitkári jelentést a titkár jelentésével együtt elíogadták. Marcus István alelnök ezután az idő előhaladása folytán a közgyűlés folytatását délután 3 órára tűzi ki és kérte az egyesületeket, hogy lehetőleg tartsák magukat távol az éves

harctól és találjanak egy olyan közös platformot, amely a további egészséges fejlődést biztosítja.

A délutáni ülés megnyitása előtt a klubok exponensei össze is ültek és a következő kompromisszumos listával ejtették meg a választást, amely végül is egyhangú lett:

Az igazgatótanács tagjai lettek: Szabó Andor, Hillinger Sándor, Simoc Gusztáv, Kalkas István, Román Romulusz és Krüger Károly.

A fegyelmi bizottság elnökévé Petrács Jánost, tagjaivá pedig Eiden der Edét, Fischer Mórt és Bodor Sándort.

A szövetség főpénztárosává Dobé Gusztávot, míg szövetségi kapitánnyá Kiss Kálmánt.

A választások lezajlása után Marcus István üdvözölte a Komitetul Regional új tagjait és kérte őket, hogy a város és az ország sportjának fejlesztéséért kövessenek el minden lehetőt.

A szakosztályok tagjainak névsorát holnap közöljük.

Az Általános Takarékpénztár

ezidei mérlege újabb bizonyítást adja annak, hogy Nagyváradnak ez a legkisebb bankja milyen nyugodtan és biztosan fejlődik évről-évre és mint lesz olyan intézetté, amely már közgazdasági hivatást tölt be.

A Molnár Antal vezérigazgató által élénken és nagy hozzáértéssel vezetett kis intézet ezidén már közel huszmillió betétet kezelt és úgy saját tőkéjét, mint ma már jelentős alapjait a legszebb eredménnyel gyümölcsöztette, úgy, hogy félmillió lei tartalékolása után még több mint hatszázötvenezer lei nyereséget bocsájthat részvényesei rendelkezésére.

Az Általános Takarékpénztár közgyűlése március 10-én déli 12 órakor lesz.

78 leírt szemflór hasznát hibátlan, tartósat divatszineken ad a „Hófehérke-Aruház”

Megkezdtek a jegyárusítást a filharmonikusok Bolond-estjére

Holnap, kedden, március 1-én lesz a filharmonikusok nagy érdeklődéssel várt Bolond-estje, a rendezőség arra tekintettel, hogy az esti pénztárnál ne legyen túlszűkös, már meg is kezdte a jegyárusítást.

A jegyek elővételi díj befizetése nélkül megválthatók a Vidor-féle könyvkereskedésben (Ferdinánd király körút, Bazár-épület).

A terem egyes ülőhelyei számoltak lesznek s így mindenki biztosíthatja is a helyét a megváltott jeggyel. A vendégek elhelyezéséről egy fiatal rendezőgárda gondoskodik. Ajánlatos a jegyeket elővételen megszerezni, mert a nagy érdeklődésre való tekintettel bizonyosra vehető, hogy az esti pénztár hatalmas ostrom alatt fog állni. A rendezőség a karzatot is megnyitja azok számára, akik, mint hallgatók és nézők kívánják a nem mindennapi érdekességű tréfás koncert programmal egybekötött jelmezes táncmulatságot végig élvezni. E karzati jegyek is már megválthatók.

A korzó közönsége pár nap óta nagy érdeklődéssel szemléli a Pozsonyi Jenő festőművész ötletes és művészi plakátját, melyet a mulatságról készített s amely néhány üzleti kirakatban nyert elhelyezést.

A szenzációs műsor külső kiállításához szükséges jelmez és egyéb művészi felszerelés, melyet a rendezőség egy híres bécsi cégtől szerzett be, már megérkezett és az estélyen bizonyára megérdemelt tetszésben fog részesülni.

A rendezőség hatalmas jazz-bandról gondoskodott, amely esetleg két külön harmóniában is fog működni, hogy a táncolók ne legyenek egy helyre zsúfolva.

80 leírt gramofonlemez - ajándék -
gok, nagy lemezek a
MUSICABAN. 3258

Barbu Romulusz lemondott a kereskedelmi kamara elnökségéről is

Miniszteri biztos kiküldését kéri a várad gazdasági válság megvizsgálására — A kamara közgyűlése

A Kereskedelmi és Iparkamara igazgatótanácsa vasárnap ülést tartott, amelyen Barbu Romulusz bejelentette állásáról való lemondását. Az elnök lemondása nem érte váratlanul az igazgatótanácsot. Természetes következménye volt ez annak a ténynek, hogy Barbu Romulusz a Bihoreánában történt nyugdíjaztatásával visszavonul a közgazdasági élettől. Mindamellett Barbu elnök lemondása mély hatást váltott ki az igazgatótanácsban.

Az impériumváltozás kezdete óta töltötte be a díszes pozíciót és ezen idő alatt tapintatos viselkedésével, odaadó munkásságával a várad ipar és kereskedelem legmesszebbmenő elismerését szerezte meg.

Az ülésnek másik jelentős eseménye volt az a felajánlás, amely a mai gazdasági nyomorúság orvoslására kéri a kormány sürgős beavatkozását, hogy a hanyatló várad ipar összeomlását fel lehessen tartóztatni.

Az ülés lefolyásáról alábbi tudósításunk számol be:

Barbu Romulusz elnök nyitotta meg az ülést, majd dr. Papp János főtitkár terjesztette elő a kamara legutóbbi működéséről szóló jelentést, amely részletesen számol be azokról az akciókról, amelyeket a kamara kezdeményezett.

Negulescu Athanasz elismeréssel adózik a jelentésért és jegyzőkönyvi köszönetet mond a kamara tisztikarának odaadó munkásságáért.

A kisipar pusztulása

Dr. Moskovits József kimutatást kér arról, hogy az utóbbi időben hány iparos és milyen iparágban adta vissza iparengedélyét. Szükség van erre a kimuta-

tásra, mert ez hűségesebb kifejezője a jelenlegi gazdasági helyzetnek.

Dr. Papp János közli, hogy e pillanatban nem állnak az adatok rendelkezésre, mert a közigazgatási hatóságok adják ki és vonják vissza az engedélyeket és három-négy havi késedelemmel közlik a kamarával.

Negulescu szintén szükségesnek tartja, hogy a kérdéssel foglalkozzanak, azonban előbb tanulmányozni kell a kereskedelem és ipar pangásának okait. Mindenesetre ez a jelenség fokozza a kamara munkásságát, ami örvendetesnek mondható. Nem szabad figyelmen kívül hagyni, hogy a várad kamara problémái nemcsak általános jellegűek, hanem egy hátravidek problémái.

Dr. Papp János szükségesnek tartja, hogy követeljék a kereskedelmi törvény betartását az ipar-engedélyeknél és pedig, hogy a közigazgatási hatóságok a kamara véleménye alapján adjanak ki engedélyeket.

Dr. Moskovits József miniszteri biztos kiküldését kéri, hogy itt a helyszínen győződhessék meg az anomáliákról az adóügyektől kezdve az export meg-szűnéséig.

Ezután rátértek

a csődönkívüli kényszerregegyezési törvénytervezet és a kisiparosok és nők munkájáról szóló törvénytervezet

tárgyalására.

Barbu elnök, Reichard, Negulescu és dr. Moskovits felszólalásai után elhatározták, hogy a kérdések előkészítésére bizottságot küldenek ki, amelynek tagjaiul megválasztották Reichard Dező, dr. Fried János, Flegman Armin és Beck Nándor tanácsadókat.

Dancse Jakab egyik kamarai tisztviselő lakásügyében interpellál. Az interpellációra Papudoff igazgatósági tag válaszol.

Az elnök lemondása

Az ülés napirendjének letárgyalása után feszült csendben Barbu Romulusz elnök emlékeztet szö-

lásra és bejelentette, hogy tekintettel arra a körülményre, hogy a Bihoreánánál március elsejével nyugdíjaztatja magát és így visszavonul a közgazdasági élettől, a törvény értelmében lemond a kamara elnökségéről is. Amikor elhagyja ezt a helyet, hálával emlékezik meg azokról, akik őt munkásságában támogatták. Különösen köszöni dr. Moskovits, Krausz és Papudoff elnökségi tagoknak a támogatását és hálával gondol Negulescu ezredes sokszor ellenzékiességre, de mindig buzdító tevékenységére. Meleg szívvvel vesz búcsút a kamara tisztikarától, — akikben önzetlen munkatársakat ismert meg. Kívánja, hogy a kamara továbbra is a fejlődés útján haladjon és isten áldását kéri annak munkájára.

A bejelentés után elsőnek Papudoff Theodor méltatja Barbu érdemeit és ajánlja, hogy az elismerés kifejezéseket örökös levezetőtagnak válasszák.

Dr. Moskovits József azokra az érdemekre mutat rá, amelyeket Barbu elnök megértő, odaadó munkájával ért el.

De du kereskedelmi felügyelő, a kormány nevében vesz búcsút Barbu elnöktől.

Dancse Jakab indítványozza, hogy Barbu elnök portréját festessék meg.

Bulbuea Joan a kisiparosok szeretetét és háláját tolmácsolja.

Negulescu ezredes, majd dr. Papp János főtitkár vesznek meleg szavakban búcsút az elnöktől.

A felszólalásokra Barbu elnök válaszolt meghatottan és hangsúlyozta, hogy külső körülmények kényszerítették a lemondásra.

Az igazgatótanács tagjai meleg ovációban részesítették a lemondó elnököt.

Dr. Papp János javaslatára az elnöki állás betöltéséig Krausz Samut kéri fel az elnöki teendők ellására.

Ezután az elnök az ülést be-
kezdette.

Mozgósínházi műsorok:

Heyman-szinkör

Ma

5, 7 és 9 órakor

MARCSA
KATONÁJA

Harry Liedtke

Marcsa: Xenia Desny

Apolló mozuó

Ma, hétfőn utoljára

Zigotto,
mint varázsló

A legkacagatóbb vigjáték
7 felvonásban.

Ezt megelőzőleg a legújabb
Schmizollni meg

Holnap, kedden először:

A sors orgiája

A legszebb dráma 11 felvonásban
Conway Fearn és Anna Qu
Nilsennel a főszerepekben

Dorian filmszínház

Közkívánatra repriz!

Két árva

A francia forradalom 10. felv.
Rendezte D. W. GRIFFITH
A főszerepben: Lilian Gish és
Dorothy Gish

Két rész együtt! Csak egy napig!

Jön: Őnagysága
nem akar
gyereket

Harry Liedtke és Korda Maria

HELLAS

PIATA UNIRII 12.

A mai elviselhetetlen pénzvisszonyok között sem okoz gondot a ruházkodás kérdése, mert

Románia legrégebbi és leghíresebb

részlet-
áruházából

a
HELLAS

ÁRUFORGALMI RÉSZ-
VÉNYTÁRSASÁGTÓL.

Piața Unirii (Szt. László-ter) 12

kedvező árakon és előnyös részletfizetési feltételek mellett bárki beszerezheti saját és családja részére az összes ruházati cikket: Férfi-, női-, kabát- és ruhaszöveteket, fehérnemű, kengye és vászonárakat, hencsertakarókat, asztal- és ágymatraszokat.

Előnyje telefonon

960-at

és kívánságára felkeresi Önt képviselőnk.

TELEFON 960.

Váradai kereskedők, iparosok, gyárosok az elviselhetetlen taxák ellen

Nagygyűlés a Csarnokban — Akció a Bisztra Körös-művek kiépítésére

A Kereskedelmi Csarnok, az Ipartestület és a Gyáriparosok irták alá azt a kiáltványt, mely vasárnap délelőttre Nagyvárad kereskedőit, iparosságát és munkaadóit a Kereskedelmi Csarnokba szólította. A demonstráló közgyűlést azért rendezte meg a három testület, mert a város elrendelte az összes címeken kiróható taxák kivételét, azokat is maximális formájukban. — Ugyancsak foglalkozni kívánt a nagygyűlés az olcsóbb vilamosítás kérdésével is.

A felhívásnak meg is volt a hatása. Tizenegy órakor zsúfolva volt érdeklődőkkel a Kereskedelmi Csarnok. Kereskedők, iparosok, a nagyiparosok képviselői jelentek meg, hogy résztvegyenek a meghirdetett nagygyűlésen.

Flegman Armin nyitotta meg a nagygyűlést. Mellette az elnökségi asztalnál Szemere Miklós és Mónus Sándor ip. testületi elnök foglaltak helyet.

A megnyitó szavak után dr. Fried János olvassa fel elaborátumát:

Ismerteti dr. Fried János a régi és az új adózási rendszert. A taxák kivételével, mely a pótló jövedelmet helyettesíti, illetve egészíti ki, Nagyvárad is élt, és a lehetőségig kihasználja azt.

Ezeknek a taxáknak legnagyobb részét Váradon az ipar és kereskedelem fizeti.

Annál fájdalmasabb, hogy a községtanács 1926. december 30-án hozott határozatában legmagasabb határára emeli fel a taxákat. A mai nagygyűlést rendező 3 testület nem akar a demagógia eszközeivel élni, de a megterhelt 3 gazdasági réteg: a nagyipar, a kisipar és a kereskedelem zúgolódik és tiltakozik, amire bőségesen meg van az oka.

Most a mai nehéz helyzetben hiába vetnék ki ezeket a legmagasabb taxákat, amikor ropognak a helybeli gyári, kisipari és kereskedelmi vállalatok erezték, a közterheket felemelni és szaporítani lehetetlen.

E protestálás kifejezésül a következő

határozati javaslatot

nyújtotta be:

Tiltakoznak a városi tanács

mult évi december 30-án hozott ama határozata ellen, hogy a város léptesse életbe és pedig mindenütt a maximumok igénybevételével mindazon taxákat, amelyeket a vonatkozó törvény megenged.

A nagyváradai ipar és kereskedelem a már hosszú idő óta húzódo és enyhülést egyáltalán nem mutató gazdasági válság folytán mincse abban a helyzetben, hogy az eddig is reá súlyosan nehezedő közterheket még az eddiginél is nagyobb mértékben viselni tudja. Különben is a város 1927 évre már összeállított és jóváhagyott költségvetése a taxák felemelését egyébként sem indokolja.

A mai nagygyűlés megbizsa az

Hegedüs Nándor beszéde

Hegedüs Nándor szól hozzá a kérdéshez: Nem kellett volna hozzászólni a határozati javaslatához, mely higgadtan van megfontolva és — ha nem volna benne ebben a határozati javaslatban, hogy olyan mértékben állapítsák a taxákat meg, mint az elmúlt esztendőben.

Nem ezt kell kívánni, hanem azt, hogy a helyzet-hez képest a taxákat szállítsák le. (Ugy van! Ugy van!)

Nagyvárad város tanácsa iparost és kereskedőt nem megfelelő számmal tud felmutatni. Előre láthattuk tehát azt, hogy azok a terhek, amiket Nagyvárad tanácsa ki fog vetni, reánk kereskedőkre súlyosak lesznek. En 1914-ben fizettem 300 aranykorona adót, mások, nagykereskedők fizettek 500 korona adót. Ma, ha összeszámolom, 60.000 leit, azaz 2000 aranykorona adót fizetek, vagyis ötször annyit, mint 1914-ben. Mit nyújt ezért a többletért a város az 1914. évihez képest? Semmit: nem ad csatornát többet, játszótér, építkezést. Most vagyunk az állami adók kivételével. Nem szabad optimistáknak lenni, olyan adók következhetnek, amelyben összeroppan a város kereskedelme és ipara.

összehívó gazdasági érdekképviselőket, hogy a nagygyűlés határozatát a városi tanáccsal memorandumban közöljék és abban kérjék a városi tanácsot, hogy e célból mielőbb összehívandó ülésen hozandó határozattal helyezze hatályon kívül a taxák felemelése tárgyában 1926. december 30-án hozott határozatát.

Abból a célból pedig, hogy az adózó közönség a folyó évben ne legyen jobban megterhelve, mint a múlt évben volt, utasítsa a városi tanács a pénzügyi osztályt arra, hogy minden adózónál az 1927 évre legfeljebb olyan összegben állapítsa meg a kivétel tárgyát képező taxákat, amint amilyen összegben azok az 1926 évben voltak megállapítva.

Nagyvárad város tanácsában főleg tisztviselők és munkások foglalnak helyet, akik súlyos animozitással vannak elteve a kereskedelem ellen. A város háza kereskedelemellenes szellemű politikáját le kell küzdeni. Olyan városi tanács az ideálunk, amely azt az osztályt respektálja, amelyből él. (Eljenzés és általános helyeslés.)

A városi tanácsban most választott polgártársaink ülnek, akiket nagyrabecsülünk, a város vezetésével szemben sok reménységgel viseltetünk, kérjük őket, vegyék tekintetbe megcsökkent, elsorvadtt fizetési képességünket. Nem lelkesedünk a kommunális üzeme-kért, ha azok nem elsőrendű közszükségleti cikket termelnek, nem lelkesedünk azért, ha a város portékát árul. (Zajos helyeslés és tetszés.) A magas taxa szaporítani fogja a meggő végrehajtásokat és nekünk elég, ha az állami adóért perdül meg a dob. Kéri a gyűlés vezetését, terjessze be a városhoz azt a kívánságunkat, hogy

szállítsák le, redukálják az eddigi taxákat is.

(Hosszantartó éljenzés és taps.)

Mindenki a taxák leszállítását követeli

Dr. Simonca György: Hegedüs főszervező ur szavaiban kemény kritika volt, amely fedi a tanács egynehány tagjának az álláspontját. Én is adózó vagyok s dolgoztam a taxafellebbező bizottságban s 1008 fellebbezést bíráltunk el úgy, hogy egy félmillió leit letöröltünk az adózó polgárság terheiről. Én is osztom Hegedüs főszervező álláspontját, kérni kell a taxák leszállítását.

Lebovits Rudolf: Az elmondottak a kereskedelem és ipar javát akarják szolgálni. Ehhez az ipartestület nevében magam is hozzájárulok. Arra kéri a tanácsot, hogy komolyan higgye el

Elkéstek a váradai ügyvédek a kamara közgyűléséről

Vasárnap délelőtt 10 órára tűzte ki a váradai Ügyvédi Kamara ezévi rendes közgyűlést, amely azonban határozatképtelenség folytán elmaradt. Érdekes, hogy a közgyűlés elhalasztása után egymás után szálíngóztak az elkésett ügyvédek a kamarába, azonban tagsági kötelezettségüknek már nem tehetek eleget. Nem

vehettek részt a közgyűlésen és — ami több, nem írhatták alá a jelentkezési ívet. A szigorú kamara ugyanis 100 lej pénzbírsággal sújtja azt a tagját, aki a közgyűlésről igazolatlanul távol marad.

Értesülésünk szerint az elmaradt közgyűlést a legközelebbi vasárnap fogják megtartani.

ezeket a panaszokat és segítsen rajtuk.

Varga Miklós: Csodálkozok, hogy pontosan a mai időket választották ki a taxák felemelésére, amikor senkinek sem tudja, hogyan fogja kötelezettségeit teljesíteni.

A pangó kereskedelem, a leépítő ipar, a kisiparosok számszámra visszaadott iparigazolványai nek alkalmas idők a taxaemeléshez.

Silberman József: A háború és konjunktúra utáni idők irigységet váltottak ki ezekkel az osztályokkal szemben. Holott a konjunktúra, mint kártyavár elmúlt, az irigység pedig megmaradt. A kereskedők erőfeszítve küzdenek. Nagyvárad fejlődése szorosan összefügg a kereskedelem fejlődésével. Ha a kereskedelem és ipar itt tönkremegy, magával hozza a város leromlását is. Hegedűs Nándor főszervező indítványát fogadja el, hogy szállítsák le a taxákat.

Dr Markovits Ignác: Tévedésben vannak azok, akik a városi tanácsot a város urainak hiszik. (Tessék lemondani!) Lemondanék, de nem tehetem, nem engedi a törvény. Az a csoport, amelynek tagja vagyok, felajánlotta dr. Fried Jánosnak, hogy elsősorban a kereskedelem érdekeit akarja megvédeni. De a törvény alig ad módot, hogy a tanács befolyon a város vezetésébe.

Dr. Fried János felszólalása után

a közgyűlés elfogadja a határozati javaslatot Hegedűs Nándor pótlásával.

Egy városi tanácsos felszólalása

Dr. E. Gergely tanácsos: A legnagyobb figyelemmel hallgatta meg a felszólalásokat. Rájött, hogy az egész gazdasági élet alighogy lélekzik. — Hígyjék meg, hogy mi, akik ma ennek a városnak a vezetői vagyunk, tisztában vagyunk a helyzettel. Tudjuk, hogy hiába van adóalany — nincs teherbíróképessége. Ez olyan súlyos probléma, amely egy nagygyűlés keretében aligha intézhető el. Igaz hogy a költségvetés legnagyobb részét az adminisztrációs költségek emésztik fel.

Akarják-e önök azt, hogy a 3—400 lei fizetési kistisztviselőt kidobjuk?

Az önök panaszja jogos, de hol található meg a módja annak, hogy a költségvetés terheit másképp osszuk el. Biztosítja a megjelentekeket arról, hogy a törvény és a nagyközönség érdekei lebegnek a tanács szemé előtt.

Ezután áttértél

az új villamosáram fejlesztő telep

létesítése ügyére.

Dr. Fried János határozati javaslatot terjeszt be hosszabb bevezető után. Hívják fel a tanácsot, hogy a vizierőre berendezendő új villamos áram fejlesztőtelep létesítését tűzzék napirendre.

Kálmán Oszkár gyárigazgató mond ezután értékes és nagy figyelemmel fogadott beszédet. A gyáripar örömmel üdvözlö az olcsó

áramforrás tervezetét és szívesen áll a megvalósítást célul kitűzők táborába segítő társul.

Major Ferenc építész felolvassa az 1922-i tanácsi határozatot, mely elfogadta a Bisztra terveket. Mégsem történt semmi.

Dr. Váradi Ödön: Sajnálja, hogy nem évekkel előbb létesítették az új áramfejlesztőt, amellyel milliókat spórolt volna, nemcsak villanyáramdíjban, de építkezési költségekben is. **Városi kötvények kibocsátását javasolja, mint legcélszerűbb eszközt annak, hogy a Bisztra-terveket megvalósítsák.**

Dr. Soós István szerint komoly formában évekkel ezelőtt merült

fel a Bisztra-terv és 500.000 leit ki is utalt a villamosmű pénztára a tervbevevőknek. Egy budapesti egyetemi tanár és egy kolozsvári geológus tartották helyesnek a felülvizsgált terveket. Nagyváradnak meg kell szerezni a vízjogot, ez az első kötelesség. A pénz előteremtése a második munka. Elfogadja a határozati javaslatot dr. Váradi Ödön pótlásával.

A nagygyűlés határozati javaslatot eredeti formában el is fogadja.

A rendkívüli érdeklődéssel fogadott nagygyűlés, amelyen több, mint ötszáz kereskedő, iparos és gyáros vett részt, ezzel véget ért.

A HÉT PÚPOS TORNYA

KALANDOS REGÉNY

Irtá: JESUS DE ARAGON

Spanyolból fordította: BALOGH BARNA

(54)

A tudós hirtelen elhalgatót, hogy vastag füstkarikákat bocsáson szájából a mennyezet felé. Bazilius csodálkozva hallgatta a mindentudó régész.

— S ön mindezt így részletesen tudja? — kérdezte mosolyogva.

— Tudom — felelte a tudós büszkén, — én „erbedo” voltam Perziában, hosszú, fáradtságos éveken keresztül, amíg a magassabb tudományokba beavattak.

Bazilius érdeklődése tetőfokra hágott.

— S milyen titkokba avatják az ujoncokat?

— A transcendentális dolgokba, barátom. Elsősorban is a testi érzékenységet kell leküzdünk. Nézze — szölt, égő szivarját a kezéhez szorítva, — nem éget meg a tűz, jobban mondva, nem akarom, hogy megégessen. Akaratom uralkodik az anyagon, minden testi érzékenységet legyőz.

Bazilius is meg akarta próbálni ezt a mutatványt, de — ezer ördög! — fájdalmasan megpörköldött a bőre. Be kellett látnia, hogy a mágia nem az ő részére találták fel.

— Hasztalan próbál utánózni, semmit sem ér el vele; ez a tudomány hosszú esztendőinek eredménye s nem való a túlfinomodott, érzékeny európaiaknak. A Keleten kellett születnie annak, aki arcizmainak rándulása nélkül, közömbösen fekszik vasszegekkel kivert ágyán. En az ötödik próbát is kiállottam, mielőtt a szent Védák-ba beavattak.

— S miben áll ez, idegnélküli barátom?

— Oh, ez még mind csekélység azoknak a fájdalomhoz képest, akik a sanhitát énekelve vetik magukat Buddha kocsiának kőkezei alá, vagy önszonkítást végeznek testükön. Ide figyeljen. A fakirt csuklójánál fogva két szál kötélre akasztják, mindkét lábikráját tüzes vassal fúrik keresztül s a sebbe vasrudakat tűznek, melyekre három ember kapaszkodik. Ha lábai szétszakadás nélkül elmentálnak a rettentő huzásnak, a fakir a beavatottak osztályába kerül, ellenkező esetben kiközösítik a szektából.

— S ön kiállotta a próbát?

— Tudtam, hogy izmaim sohasem bírnák el e borzalmas súlyt, de mert minden áron át akartam esni a próbán, megvesztegettem a végrehajtót. Emberről bevont, nagyszemű acélharis-

nyát huztam mind a két lábamra s hátul szívós állati hussal tömtem ki. Ezt sem azért tettem, mintha a fájdalomnak nem birtam volna ellenállni — oly nagy volt már ekkor az akaraterőm, — hanem mert testi gyengeségemért aggódtam.

— S beavatták a mágiaiba?

— Megtanultam minden titkokat. Ismerem a bűvös tál, a viaszfigurák és a salamonai háromszögek varázslatát, megidézem a sötétség szellemeit s nagyfokú médiumi képességem folytán, az asztrál-síkból eredő hatalmas erők segítségével képes vagyok fölfedni az anyagi világ minden rejtelmét.

Ez az ember olyan volt, mint egy vándorló enciklopédia, akiben azonban az elméleti tudás ördögös gyakorlattal párosul.

Bazilius elégedetten dörzsölte a kezét.

— Akkor hát, mindentudó barátom, megtudhatom azt is, hol fekszik ez az átkozott Hét Púpos Torny?

— Meg fogja tudni, még akkor is, ha életembe kerül a kísértet. Én morgbedo vagyok, a tökéleteség igen magas fokáig avattak be a mágia tudományába, delejes kisugárzásaim azonban semmit sem tehetnek a desturmorgbedo-k ellen, akik mesterei, numenei a mágának. Fluiderejük oly hatalmas s érzékenységük oly éles, hogy szellemük a legcsekélyebb ellentétes hatást észreveszi s percek alatt végez az ellenséggel. De a mágia e nagymesterei sohasem mozdulnak ki Ázsiából, s ezért bátran szembeszállok a hét púpos hipnotikus hatalmával, akik hírét sem hallhatták a desturmorgbedo-k-nak. Bazilius teljesen meg volt győzve.

Kezdjük meg mindjárt, ha lehet, — szölt a tudós. — Égek a vágytól, hogy megismerjem Katalak doktort gyilkosainak, e vakmerő bandának bűvőhelyét, mely hajszál híján velünk is végzett a földalatti város mélyén.

(Folyt. köv.)

Heyman szinkör

Hétfő: Marcsa katonája. Operett. Főszerepben: Harry Liedtke.

Fredeti angol férfi kabátzövek Ungár és Glück cégnél, Sas-passage

Retorta vasaló,- faszén

kizárólagos egyedürsítója Oradea és környékén

Kallos Hugó

Calea Victoriei 1. Telefon 88

MARGINA

Falepároló r.-t. 3449

MOZI

— A sors orgiája. (A bécsi kisleány.) Egy gyönyörű szép, végig izgalmas drámát tárgyal ez a film, amely visszavezet bennünket a háborús időkbe, bemutat szobánál-szebb felvételeket Bécs városáról. Az izgalmas dráma főszerepeit Anna Ou Nilson, egyik legismertebb starja Amerikának és Conway Tearle, az amerikaiak legkedvencebb férfiszínésze játssza.

— Lilian Gisch és Dorothy Gisch játszanak a Dorian-film-színházban ma, csak egy napig műsoron levő „Két árva” című filmben, melyet D. W. Griffith rendezett. A monumentális film mindkét része egyszerre kerül előadásra. Az előadások pontosan 5, 7 és 9 órák kezdenek. Jön: „Önagysága nem akar gyereket”, rendezte Korda Sándor, a főszerepben Harry Liedtke és Korda Mária.

Kepes Elek

orvosi kötszerész, Sas-passage 20.

Saját készítményü 2399.

sérvkötők, haskötők,

gummi-harisnyák, specális köt-szerek, női és férfi övszerek

Színházra, mozira, mindenre telik a konyhapénzből, ha

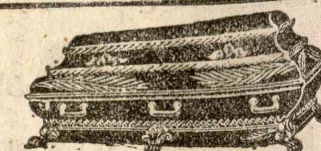
fűszerszükségletét

olcsón szerzi be

Weinstein Testvéreknel

Nic. Iorga (Zöldfa)-utca 15. sz. 3013 Telefon 216

Vadonat új komplett tele-háló-szoba bútor jutányosan eladó **Sternberg** Bul. Reg. Ferdinand 14. 3028-2

Temetéseket 2000.— leltől 20.000.— lelig részletfizetésre is rendez a

KEGYELET, (Sas-passage)

Román írók ünnepeltek az Ujságíró Klubban

A színházban szombaton délután a bukaresti Teatrul National együttese bemutatta Victor Eftimiu-nak, a ma élő román írók egyik legnagyobbikának „Glafula” című drámáját. Eftimiu-nak ez a legújabb alkotása további fejlődést jelent a kiváló író ívelő pályáján. Izig-vérig költői munka és mély pszichológiája, ragyogó dialektikája őszinte elismerést érdemel.

A főszerepben Victor Eftimiu felesége Agepsina Macri, a nagyszerű tragika aratott hatalmas siker, amiben osztozott vele a férfi főszerepet játszó férje. A többiek is egytől-egyig művészi alakítást nyújtottak.

Előadás után az Ujságíró-Klub bankettet adott az Eftimiu-házaspár és a színtársak tiszteletére. A banketten a váradi román és magyar újságírók kívül megjelentek: Tulbure György polgármester, Marcus István rendőrfőkapitány, Storeescu pénzügyigazgató, Bota György tankerületi főigazgató, Negulescu ezredes és neje, Stanciu, a joghallgatók egyesületének alelnöke és mások.

Számos pohárköszöntő hangzott el a banketten; az első Tabéry Géza mondotta, aki Victor Eftimiu egy poétikus meséjének allegóriájából kiindulva a magyar és román művészet kölcsönös megismerésének és megbecsülésének szükségességéről beszélt. Bota György tolmácsolta románul a nagysikerű tószót.

Aztán Victor Eftimiu a klub vezetőségére ültette poharát Tulbure György polgármester pedig azokat a régi időköt elevenítette fel, amikor Eftimiu és ő Goga Oktávián folyóiratánál munkálkodtak Nagyszebenben. A város nevében üdvözli Eftimiuékat. Negulescu ezredes a váradi műkedvelők üdvözlését tolmácsolja, Gheorghe A. Petre pedig a költő Eftimiuét. Storeescu pénzügyigazgató a művész iránti tiszteletét juttatja kifejezésre, Stanciu alelnök pedig a váradi diákság üdvözlését hozza. Katona Béla Eftimiu, a hatóságok képviselőit ülteti, végül Mihail Samarineanu román kollégának Eftimiu egészségére üríti poharát.

Victor Eftimiu meleg emlékszókat is írt be a Klub diszkönyvébe.

APOLLÓ MOZGÓ

Nagyvárad

Milliók örökségünket
sütörtökön vesszük fel,
benteken Váradon leszünk

Pat és Patachon

Olcsó ház helyek

a város legjobb részén
kedvező fizetési feltételek mellett kaphatók.

Értekezni:

Topsál-mál

Averescu-utca (a Ferdinánd király-ut és Perces-utca között)
2766
uj utca)

Több mint tíz évet töltött fogházban az öngyilkos szalontai rabló

A Nagyvárad tegnapi számában szalontai tudósítás nyomán részletesen számolt be arról a vakmerő rablótámadásról, amelyet három gonosztevő, az ottani Sternthal kastély ura, Sternthal Arthur meggyeszerzte ismert és köztiszteletben álló föld-birtokos ellen akart elkövetni.

A kastély cselédsége még idejekorán észrevette a készülő merényletet, mire a rablók elmenekültek. A szalontai rendőrség, amely még az éjszaka folyamán értesült a nem sikerült rablótámadásról, azonnal hozzáfogott a menekülő rablók üldözéséhez. Kettőjüket, Juhász Istvánt és Kovács Sándort hosszas hajszá után sikerült elfogni, a harmadik, Gál Imre, amikor már látta, hogy úgy sincs menekvés,

fegyverének csövét szája dугta és az utolsó golyóval halálra sebezte magát.

Mire a rendőrök odaértek, Gál Imre már kiszenvetett.

Miután a nagyszalontai rendőrség jelentéséből valószínű volt, hogy Gál Imre azonos az évek óta körözött többszörös gonosztevővel, a Szalontáról kapott személyleírás alapján a bünyővi nyilvántartásban elhelyezett fényképekről megállapították, hogy az öngyilkos rablógyilkos azonos a régóta keresett Gál Imrével.

A büntügyi nyilvántartásból kiderül, hogy Gál Imre 1884-ben született Nagyszalontán. Először 1902-ben gyűlt meg a baja a hatóságokkal, orgazdasággal vádolták. Két évet ült érte. Kiszabadulása után újból rögtön a vádlottak padjára került. Rablás és gyilkosság kísérlete miatt hatévi fogházra ítélték. Alig töltötte ki büntetését, 1910-ben már a Polacsek-féle ékszerablásban való bűnrészességért ítélték el újabb három évre. Majd 1914-ben

rablásért ítélték el három évre Gál Imrét.

Közben aztán hadbavonult Gál Imre és csak a forradalmat követő évben jött vissza újból, amikor aztán egyik rabló támadást a másik után követve el, de valami rejtélyes módon mindig sikerült kisiklania a büntető igazságszolgáltatás keze közül.

Végzetét azonban nem kerülhette el, az utolsó golyóval, amely persze másnak volt szánva, saját életét oltotta ki.

Hogy a nagyszalontai rendőrség munkáját megkönnyítsük, közölhetjük még azt is, hogy Gál Imrének hosszú éveken keresztül Mester La-

jos, Rácz Gerő budapesti lakatos, Zigre Tógyer és Molnár József voltak a társai.

Nincs kizárva, hogy az elfogott két rabló ezek valamelyikével azonos.

Juhász és Kovács különben azzal védekeznek, hogy az egész rablótámadást Gál eszelte ki és ennek igazolására arra hivatkoznak, hogy ők fegyvertelenül mentek a Sternthal kastély parkjába, és az Imre bátorította őket, hogy ne féljenek, nála van a fegyver és aki ellenkezni próbál, azt elnémitja.

Simóc Gusztáv rendőriónök tovább folytatja a kihallgatásokat.

Bukaresti egyetemi tanár nagyváradai előadása

Érdekes vélemény az agrárreformról

Nagyvárad közgazdasági életének valamennyi kimagasló egyénisége jelen volt Leon bukaresti egyetemi tanárnak, a liberális kormány volt kereskedelemügyi államtitkárságnak azon az előadásán, amelyet az illusztris tudós az Unió Clubban szombaton délután tartott. Teodor Padudoff, a Banca Romaneasca fiókjának igazgatója, a Club nevében üdvözölte Leon tanárt, aki megköszönte az üdvözlést és belekezdett előadásába, amelynek témája — tágabb értelemben véve — az állam pénzügyi tevékenysége volt.

A probléma elméleti részének ismertetése után rámutat az előadó arra, hogy a közgazdaságtudomány alapelve szerint minden gazdasági tevékenységnek olyanak kell lennie, hogy minimális kiadással, maximális nyereséget érjenek el. Ennek ellenére úgy a magán, mint az állami gazdálkodásban vannak kivételek e törvény alól, mert az állam a nemzeti kollektív érdekeknek az exponense s így abba a helyzetbe kerül, hogy neki kell eldöntenie: a szóban forgó érdekek közül melyiket kell kielégíteni. Ezt gyakorlati

példákkal is illusztrálja Leon tanár.

Az állam gazdálkodó tevékenységének érintése után Leon professzor arról beszélt, hogy a nemzet kollektív érdekeinek kielégítése céljából az államnak jövedelmekre van szüksége, amelyeket erőhatalmi helyzeténél fogva elő is teremt adók, taxák és más bevételek címén. Az adók jelentős befolyással bírhatnak egy nemzet gazdasági és társadalmi életére, kivételük és behajtásuk révén. Az adók alkalmazása lehet építő, de lehet romboló hatású is. Építő-konstruktív hatású az adó akkor, ha a szegényebb néposztályokat kíméli, miáltal azok munkaképességét növeli és gyarapodásukat elősegíti. Ismertetett itt Leon professzor Dalton londoni tudós elméletét a progresszív adózásról.

Rámutat Leon tanár arra, hogy a mezőgazdaságra kivetett magas adók lehetetlenné teszik a termelést. Az állam különben hatalmas reformokat végezhet adók kivételével. Itt megemlíti az előadó egy még régebben megjelent broszúráját, amelyben az agrárreformnak igen eredeti és — szerinte — abszolút célravezető módját ajánlotta. Az ő terve az volt, hogy a földadót úgy kell progresszíve kivetni, hogy a 200 hektáron felüli földterületet már olyan magas adó terheli, amely mellett a föld művelése nem rentabilis többé a tulajdonos számára, aki azt ilyenformán kénytelen parcellázni és eladni. Így aztán megfelelő kezébe került volna a föld, s

a reform valósággal gazdasági reform lett volna, nem pedig politikai aktus.

Az adóknak a társadalmi életre gyakorolt befolyását megemlítve, kimutatja az előadó, hogy a mezőgazdaság tulajdonosy adót fizet, tehát itt az adónak bizonyos társadalmi osztály-kiegyenlítő szerepe van. Sorra veszi az előadó azokat az adónemeket, amelyek a szociális fejlődést és protekciót vannak hivatva előmozdítani (például az osztrák építkezési adó). Végül hangoztatja, hogy az adó-

Rágalmazási pör egy váradi tanár szőlője körül

Még élénk emlékezetben vannak azok az ellentétek, amelyek mintegy két évvel ezelőtt a váradi Gojdu-liceum tanárai között támadtak s a melyek egynémelyike a bíróságokat is foglalkoztatta.

Az akkori események következménye az a pör is, mely ma délelőtt került tárgyalásra a váradi járásbíróság előtt. — Maga az eset 1925 június 21-én történt, a Gojdu-liceum tanárainak amaz emlékezetes és kezdetlen, amelyen — mint tudjuk — meglehetősen botrányba fulltak az elvi ellentétek. Akkor történt, hogy Campian Sándor

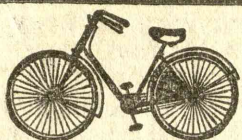
liceumi tanár indulatos szövelés hevében sértő kijelentést tett Teutu Gáborról, a liceum internátusának akkori igazgatójáról.

Teutu tanár följelentése szerint Campian Sándor azt állította róla, hogy szőlőjét a kezelésére bízott állami pénzen vásárolta. A sértő kijelentést Cosma Augustin, Pop János és dr. Chirvay Vazul tanárok is hallották, akiket a bíróság tanúkként fog kihallgatni a régen huzódó ügyben.

Lapunk zártakor az érdekes tárgyalás még tart.

rendszernek igazságosnak és méltányosnak kell lennie úgy, hogy minden szükségletet kielégítsen.

A hallgatóság élénk tapsal és ovációval köszönte meg a kitűnő előadó szavait.

Az új szezon sportszenzációja
a 38 év óta fennálló

Kalenda-cég

Piaja Unirii (v. Szent László-tér)
ujjonnan érkezett meglepő olcsó

kerékpárjai

Részletre beszerezhetők

HYGIEA

**orvosi
műszertár**

Saját készítményű sérv-
és haskötők, művégta-
tagok stb. Gummiharis-
nyák és betegápolási
cikkek

Leitner Lajos

Nicolae Iorga 13. sz.

**Ha Ön
olcsón akar**

izléses, elsőrendű modern

butort

vásárolni, akkor
fáradjon el

butoráruházamba

Nic. Iorga (Zöldfa)-utca 19. sz.

ahol a legegyszerűbb-
től, a legfinomabb ki-
vitelben, legolcsóbb
árban szerezheti be,
miután Ön a butort
közvetlen a

**termelőtől
kapja**

Eladás nagyban
és kicsinyben

**WALLERSTEIN
FERENC UTÓDA**

butorégyári lerakat

ORADEA

3455

Mi újság?

Székelly István dr váradi apátkanonok meghalt

A nagyváradi római katolikus püspökséghez tegnap távirat érkezett, amely jelentette, hogy Székelly István dr pápai prelátus, apátkanonok, a nagyváradi káptalan tagja, a budapesti teológiai fakultásnak tanára meghalt.

Székelly István dr a magyar katolikus főpapság kimagasló alakjai közé tartozott, akinek tudományos munkásságát a nemzeti közeli katolikus tudós világ is jól ismer-
te és becsülte. Tagja volt a Magyar Tudományos Akadémiának, elnöke a Szent-István-Akadémiának.

Székelly István dr Nagyváradon született tekintélyes polgári családból: fivére Sztarill Ferenc építésznek. Hatvanhatéves volt. Budapesten, az egyetemi templomban ravatalozták fel és onnan temetik.

x **Vizum nélkül Ausztriába.**
A Hegedüs Hirlapiroda vízumosztálya közli: A bécsi vásár igazolványa alapján már a mai naptól kezdve lehet osztrák vizum nélkül utazni Ausztriába, ha a visszautazás március 13-ika után történik.

Grozavescu Traján temetése

Heyman Szinkörben

* **Kinevezés a váradi jogakadémiára.** A közoktatásügyi miniszter a jogakadémia tanári karának ajánlatára rendes tanárul kinevezte az akadémiához Victor Caderé-t, a polgári perrendtartásnak és C. Perescu-Erceá-t, a kereskedelmi és váltójoznak a tanszékére.

* **Mai, hétfői Cirkuszhercegnő előadás A) bérletben lesz.**

* **Eljegyzés.** Schwartz Juliska (Oradea) és Reich János (Salonta) jegyesek.

Jön Jön

Farsang királya

Harry Liedtkével

x **A Hegedüs Hirlapiroda vízumosztálya közli a magyar utlevelek tulajdonosaival, hogy utleveleiket lejárati előtt legalább két héttel adják át irodánkban hosszabbítás végett.**

* **Az NSE álarcos bálja egyike volt az idei farsang legsikerültebb báljainak.** A Kereskedelmi Csarnok helyiségei szűknek bizonyultak a bál nagy és előkelő közönsége befogadására és a késő hajnali órákig a legeszebb jövedelmében zajlott le az est. Az álarcos táncosok színes csoportja csupa ötlet, csupa vidámság volt.

x **A Hegedüs Hirlapiroda vízumosztálya közli a magyar utlevelek tulajdonosaival, hogy utleveleiket lejárati előtt legalább két héttel adják át irodánkban hosszabbítás végett.**

Kedden és a következő napokon az APOLLÓ- mozgóban minden elő- adáson fellép

P. SONORE
a világ legjobb zene-
bohóca

* **A Cercul Militar-Civil nagy álarcos estélye.** Rendkívül sikerült farsangi mulatságot rendezett zártkörű termeiben a Cercul Militar-Civil. A rendezőség, élén Aricescu ezredessel, eseményekben bővelkedő programmal szórakoztatta a nagy számban megjelent előkelőségeket. Az álarcos mulatság a legjobb hangulatban reggelig tartott.

Jön Jön

Farsang királya

Harry Liedtkével

* **Halálozás.** Az éjjel meghalt Nagyváradon Becker Dávid fatermelő felesége. Becker Dávidné pár nappal ezelőtt influenzában megbetegedett, ami végzetes tüdővizenyőbe ment át. Jávör József kitűnő újságíró kollégánk, a Keleti Újság bántási szerkesztője édesanyját gyászolja az elhunytban, akinek kiterjedt rokonsága volt. Ötvenkilenc éves volt és harminchétféle éve élt zavartalan boldog házasságot. Kedden, március elsején délután temetik a Ferdinánd király (Rákóczi) ut 55. alatti gyászházból.

Grozavescu Traján temetése

Heyman Szinkörben

Vásznak, damasztárak kész paplanok beszerezhetők **Ungar és Glück** cégnél, Sas-passagén.

Zongorák pianinok legolcsóbbak és legjobbabbak a MUSI-CABAN 3258

Angol-szövet raktár

Urakat izléssel és
elegánsan öltöztet

Hackmayer

angol szabó-cég

Avram Iancu (Kossuth)-u. 2.

Szolid árak

Művész perzsaszőnyegek szövött eobelnék, valódi külföldi fonalak, minták, szövökellek, szőnyegjavítás, tisztítás, állandó tanfolyamok

Schulhoi Emilnél
Orientál szővművészeti iskola
Ep. C orogariu (Uri)-utca 14.
Premontrei gimnázium.

Színház

Heti műsor

Péntekig minden este Cirkuszhercegnő.

Szombat délután fél 4-kor: Liliom, mérsékelt helyárrakkal.

Szombat este 8 órakor: Völegényhajsza, operett újdonság. Bemutató. C bérlet.

Szombat este háromnegyed 11 órakor: Uraim csak egymásután. Bohózat újdonság. Bemutató. Bérleten kívül.

Vasárnap délután fél 3-kor: Miss Sherlock Holmes. Mérsékelt helyárrakkal.

Vasárnap délután fél 6-kor: Játék a kastélyban, vigjáték, mérsékelt helyárrakkal.

Vasárnap este fél 9-kor: Völegényhajsza.

— **Ma, hétfőn este Cirkuszhercegnő kerül színre.** A bérletben. Az előadás iránt igen nagy az érdeklődés.

— **Felhívás a t. bérlelőkhöz.** A következő hét műsorán a nagy érdeklődésre való tekintettel a Cirkuszhercegnő ismét műsorán szerepel, szerdán C és pénteken B bérletben. Az igazgatóság értesíti a t. bérlelőket, hogy azok, akik az újabb bérleti előadásokon résztvenni nem óhajtanak, e kívánságukat a színházi pénztárnál és nedig az a C bérlelők kedden délelőtti 10 óráig és a B bérlelők csütörtök délelőtti 10 óráig a színházi pénztárnál bejelenteni sziveskedjenek, mely esetben az igazgatóság a jegyet más előadásra érvényesíti.

— **Szombaton két premier.** A Cirkuszhercegnő sorozatos előadásai alatt a társulat személye te egyszerre két újdonság bemutatására készült el. Mindkét premier szombat este lesz és pedig 8 órai kezdettel a Völegényhajsza című Szabados operett, mely szintén slágernek ígérkezik, a másik pedig háromnegyed 11 órai kezdettel, amikor az Uraim csak egymásután című francia bohózatot fogja bemutatni a színtársulat. Utóbbi a szellemesen pikáns és ötletes francia bohózatoknak igen mintája. Ez a darab mindenütt óriási hatást keltett s nálunk is kitűnő szereposztásban kerül bemutatásra.

— **Szombaton délután Liliom** egy csirkefogó élete és halála, vasárnap délután fél 3 órakor Miss Sherlock Holmes, fél 6 órakor pedig Játék a kastélyban kerül színre, valamennyi mérsékelt helyárral mellett.

Nagy alkalmi butorvásár!

Háló- és ebédlőbutorok, szőnyegek, antik dolgok, hajlított butorok, képek minden elfogadható árban előadástatnak 3072

Hartstein Jenő

butor- és szőnyegüzlet
Cuza Voda (Szacsavay)-utca 17. szám

Freund Benjámint ékszerész-üzletét

kényszerűségből ideiglenesen Săguna (Kapucinus)-utca 16. alá helyezte át. Orát, ékszer, látszert leszállított árban árusít. Aranyat, ezüstöt, briliántot magas árban vesz. 2818

Meghalt Pálffy Jenő

Gulácsy Irén gyásza

Tegnap reggel kilenc órakor meghalt Pálffy Jenő nyugalmazott káptalani főmérnök, nyolc évi szenvedés után. Nyolc év óta őrizte az ágyát Pálffy Jenő, a nagyváradi újságírók egyik legkedveltebb barátja. Akiknek alkalmuk volt megismerni és megszeretni Pálffy Jenőt, a legeredetibb szellemek egyikét, azok méltán érzhetik azt a nagy veszteséget, amelyet távozása jelent. Rendkívüli egyénisége szétárasztotta iényét nemcsak közvetlen környezetére, szűk baráti körére és feleségének hatalmasan fejlődő írói tehetségére, de mindazokra, akik csak egyszer is beszéltek az átszellemült bölccsel, a testi szenvedések fölé magaszkodott kivételes emberrel. Pálffy Jenő nyolc évvel ezelőtt mátrácsi sírjába temetkezett és akkor eltűnt a hű világ színteréről egy idealizált magyar férfiszépség, és nem szívesen föl többé a csodálat az utcákon, amikor egy remek emberpár, Pálffy Jenő és felesége elhaladt. És a boldog éveket a szenvedések leírhatatlan időszakává váltotta fel. Beteg férje oldalán együtt szenvedett a feleség.

Pálffyné az irodalomba merült s így keresett enyhülést. A nagy beteg számára pedig narkotikum volt az ünneplések sora, amelyben a literáris világ a feleséget részesítette. Pálffy Jenőnek minden gondolata asszonyának jövője iránt lobogott. Érezte és tudta, hogy el fog jönni az idő, amikor Gulácsy Irén méltó piedesztálra helyezi az elismerés. Rendkívüli műveltsége volt az inspiráló erő, amely kibontakoztatta fiatal feleségének írói tehetségét. Annira belemerült néha feleségének képzett világába, hogy sehogysem tudott megbarátkozni felesége egyik-másik regényalakjával a sorsával, amelyet az ő fantáziája más-más helyzetekbe sodort. És amikor a betegség már-már elvégezte rettenetes munkáját, ő talán Goethe-re gondolt, aki azt mondta: az ember addig él, amíg le nem mond az életéről. Pálffy Jenőnek már a múlt év decemberében föladták az utolsó kenetet. De Pálffy Jenő nem adta föl az életét addig, amíg át nem élhette, meg nem érte asszonyának hatalmas sikerét. És amikor Gulácsy Irént megpillantotta főt a magyar Parnasszus ormán, szökén, sápadtan, titánok között, ő boldog mosollyal hanyatlott le a megsemmisülésbe.

Pálffy Jenő 1882-ben született Nagyváradban, ahol édesapja járási bíró volt. A műegyetemet Budapesten végezte s nyomban állást vállalt a békési ármentesítő társulatnál. Később herceg Esterházy uradalmanak mérnöke lett és Kismarton mellett ő vezette a Hanság melletti mocsarak lecsapolását.

Karikagyűrűk és minden más ékszerek nagy választékban, olcsó árban kaphatók **URÁN-nál** 2873-2
Nic. Iorga (Zöldfa-utca 8. szám)

Hó- és sárcipők
javítását vállalom
Alexandru (Teleki)-u. 25.
Rosenfeld
3164

sát. Ezidőtájt nősült és rokoni összeköttetéseiire való tekintettel Váradon vállalt állást: a román káptalan mérnöke, majd főmérnöke lett.

A báboru alatt rövid ideig a pozsonyi hídfőparancsnokságnál teljesített szolgálatot, majd betegsége címén szabadságolták. Visszatért hivatásába, de betegsége egyre erősebben hatalmasodott el fölötté s mintegy nyolc év előtt nyugdíjaztatta magát.

Győrtő betegségét csodálatos erővel viselte s hosszú esztendőket alatt is egész az utolsó hetekig csodálatos épségben őrizte meg mély szellemének frissességét.

Betegsége alatt dr. Móricz Ernő kezelte baráti szeretettel és önfeláldozással, de az orvosi tudomány már évek óta csak a fájdalomcsökkentésére szorítkozott.

Pálffy Jenő szombaton kezdett agonizálni és vasárnap hajnaira megváltotta szenvedéseitől a halál.

Utolsó kívánsága volt, hogy koporsójában feje alá helyezték el feleségének legnagyobb sikerű könyvét, a Fekete völgyek-ét, melynek megjelenése és osztatlan nagy sikere volt kihunyó élete utolsó vágya és nagy öröme.

Az elhunyt maga is kísérletezett az irodalommal, fiatalabb ko-

raban újságíró szeretett volna lenni, színikritikákat írt, sőt egy regény pályázaton díjat is nyert.

Feleségén, Gulácsy Irén irónon kívül, két testvére, Pálffy Béla szentatornyai apátplebános, Pálffy Gyula volt margittai, most pécsváradi kir. közjegyző, a Krüger-család és kiterjedt előkelő rokonság gyászolja.

Temetése kedden délelőtt 10 órakor lesz a Carmen Sylva (Schlauch) tér 20. szám alatti gyászházban, ahonnan az olasz plebánia-templomba viszik a koporsót és beszentelés után az olasz temetőben helyezik örök nyugalomra.

Felakasztotta magát egy váradi nevelőnő

Édesanyja után halálbament a szép, szomorú Mariska

Tegnap délután 6 órakor megrázó módon vetett véget fiatal életének egy feltűnő szép leány, Hitter Mária, aki Hillinger Mária bankbizományos kislánya mellett, mint nevelőnő volt alkalmazva. Mire az öngyilkosságot felfedezték. Hitter Mária már halott volt és miután a tragikus sorsú leány egyetlen sor írást sem hagyott hátra, csak következtetni lehet, hogy az utóbbi időben egyre lehangoltabb nevelőnőt mi késztette erre a végzetes lépésre.

Az utolsó ebéd.

Tegnap délután még együtt ült Hillingerék asztalánál Hitter Mária és sejtetni sem lehetett, hogy milyen sötét gondolatokat rejteget magában. Délután mindenki elment hazulról, Mária is egyedül távozott:

— Hat órára itthon leszek nagyságos asszony — bucsuzott el csöndesen — az előszoba kulcsot magamhoz veszem, hogy bejöhessek a lakásba. Hillingerék ebben semmi föltűnést nem láttak, hiszen már nem egyszer előfordult, hogy a végtelenül szerény és tisztességes leány vasárnap délutánonként egyedül távozott el hazulról.

Készülődés a halálba.

Délután hat óra tájban érkezett vissza a Str. Millerand (Arany János-utca) 3. szám alatti lakására Hitter Mária. Amint a lakásba érkezett, úgy látszik, már készen volt tervével, leszámolt mindennel. A folyosó ajtaját lezárta és hogy nyugodtan hajthassa végre tervét: a reteszt is ráfordította az ajtóra. Ezután bement az ebédlőbe, amely a gyermekszoba közvetlen közelében van.

A két ajtó közt függött a kis Hillinger Duci hintája. Hogy mit csinált a szerencsétlen nevelőnő előzőleg a lakásban, azt nem lehet tudni, a gyermek szoba egyik fehér székét a hinta alá állította, azon felkapzkodott a hinta vékony kötelére, hurkot font a nyaka köré és kirugta maga alól a széket.

Este hét óra tájban érkezett haza Mold Julianna, Hillingerék szakácsnője az előszoba üvegajtaján látta, hogy a szobában ég a villany. Becsöngetett, azonban többszöri csöngetésre sem nyitottak ajtót.

A szakácsnő rosszat sejtve, előbb a ház lakóit verte fel, azt hívén, hogy a lakásban betörők járnak, majd gazdája keresésére indult. Így jutott el gazdája szüleinek Petru Mayor (Ör-utca) 6. számú lakására. Innen gazdája édesatyjával hazasiettek. Az öreg Hillinger a lakáshoz érve,

betört az előszoba üvegajtóját.

és a lakásba sietett. Alighogy a gyermekszobába ért, rémülten látta a két ajtó közt függő nevelőnőt.

A szakácsnő segítségével levágták a kötélről, lefektették az ebédlő szőnyegjára és élesztgetni kezdték.

A ház lakói összefutottak és gyorsan előkérítették dr. Vértessándor orvost, aki azonban már nem segíthetett, mert

a leány már halott volt.

Az öngyilkosságról értesítették a rendőrség központi ügyeletét, ahonnan Fodor Béla detektívfelügyelő és dr. Pacala rendőrorvos megállapította, hogy a halál körülbelül két órával azelőtt következett be. A rendőrség emberei átkutatták a szép szőke Mária holmiját, azonban

sehol egy sor írást nem találtak.

A szakácsnő vallomása szerint a leány már

régebben elégetett minden levelet

és folyton hangoztatta, hogy megmérgezi magát luminállal.

Az esti órákban érkezett haza Hillinger Márton családjával. A házbeliiek már a kapuban közölték velük a rémes

esetet, úgy, hogy Hillingerék be sem mentek a lakásba és az éjszakát nem is töltötték ott.

Ily késő éjszaka ki jár ott kiinn a temetőn...

Az öngyilkos nevelőnő két esztendeje van az ötesztendő kis Hillinger Duci mellett. A feltűnő szépségű leány az utóbbi időben valósággal buskomorságba esett. Sokat panaszkodott szerencsétlen életéről, szülei, akik valaha jó módú emberek voltak Nagy-bányán, több, mint tíz esztendeje különváltak éltek és néhány hét előtt édesanyja egy esztendei betegeskedés után meghalt. Egyre szomorúbb lett és szombaton már látszott rajta, hogy sötét tervekkel foglalkozik.

A kis Ducinak egész nap a megfagyott gyermek című verset énekelte és folyton sirt. Vasárnap délután a Szent László templomban látták, ahol ajátatosan imádkozott, majd hat óra tájban eltűnt a templomból. Ugy látszik, innen egyenesen hazament és elkövette végzetes tettet.

Hétfőn hajnalban hullaszállító kocsí állt meg a ház előtt és a szép nevelőnő holttestét elszállították a halottasházba. A házban nagyon sajnálják a jómodoru, csinos, intelligens leányt, akinek a szíve nem bírta el a sors által ráért szörnyű csapást.

* A nagyváradi Francia-Római Kör fennállásának ötödik évfordulóján ünnepséget rendezett, melyben résztvett De Laigue gróf, a kolozsvári francia konzul is. Az ünnepi előadást Augier egyetemi tanár tartotta, aki Renanról értékelte nagy tetszést aratva. Az ünnepségen nagy és előkelő közönség vett részt.

BERLINI KÉZIMUNKAUZLET

Károly herceg (Szilágyi Dezső) utca 1. szám.

Ruha és mindennemű színes és fehér gép- és kézihimzés, gépjármű, előrajzolás, fehérnemű varrás, goblein, kelim, smirna stb. kézimunkák készen és rendelésre, kézimunkaanyagok, olcsó árak, pontos kiszolgálás. Párna és függöny montirozás, kézimunkát bizományba elfogadok.

Esőernyő

Igelesőbb a készítőnél
Rosenberg Testvérek
Nic. Iorga (Zöldfa-u.) 8. — Behúzás, javítás gyorsan készül. 2457

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundatia pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.